

Szarvas és Vidéke

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

ELŐFIZETÉSI DÍJAK:

Helyben egy negyedévre . . . 1.20 P.
Vidéken egy negyedévre . . . 1.70 P.
PÉLDÁNYONKÉNT 10 FILLÉR.

Szerkesztésért és kiadásért felel:

MÜLLER KÁROLY
laptulajdonos.

SZERKESZTŐSÉG

ÉS KIADÓHIVATAL:

I. ker. Deák F.-u. 13. Telefon: 109.
Postatakarékpénztári cskkzámla: 52.668.

Bárdossy László miniszterelnök beszéde, amelyben gróf Széchenyi Istvánt, a „legnagyobb magyar”-t méltatta

— A nemzet igazi ereje saját véréből származott nagyjainak szellemében és munkájuk megvalósult eredményeiben él. Mentől sugárzóbb az a szellem, amely nagyjaink emlékéből felénk árad, mentől inkább válik szavuk és példaadásuk bennünk cselekvéssé és élő valósággá, annál egységesebb, annál erősebb és szilárdabb az a közösség, amit nemzetnek nevezünk.

— A génusz titkát hiába próbáljuk megfejteni. Csak annyit tudunk, hogy nagysága az egyéniség és a nemzet — e két örök pólus — csodálatos kölcsönhatásban rejlik. — Nincsen olyan valóban alkotó egyéniség, akinek ereje és szelleme ne fakadna és ne táplálkoznék egy faji és nemzeti közösségből. És nincsen nemzet — méltó erre nézve —, amelynek ne volnának nagy egyéniségei. Az egyéniség adja a hangot, amely a tömegek hangján ezerszeresen visszhangzik. Az egyéniség dallamához a tömegek kórusa adja a dübörgő kíséretet.

— Ezeréves történelmünk alatt a Gondviselés teremtő és irányító génuszok egész sorát adta a magyarságnak. Csak az a kérdés, hivatkozhatunk-e nagyságukra jó lelkiismerettel olyan értelemben, hogy a nemzet csakugyan magáévá tette szavukat és tanításukat? Időszerű kérdés és valóságos számonkérés ez azon a napon, amelyen a „Legnagyobb Magyar” emlékének ünneplésére gyűltünk össze.

— Magyar volt a szíve gyökeréig. Magyar minden érzése és gondolata. Őt valóban a Gondviselés magasabb hatalma küldte ide erre a földre. Azért küldetett, hogy felrzza álmából ezt a nemzetet, amely — mint valahol írja — az ő érkezésekor „mélyen alult”. Azért küldetett, hogy élénk tartsa a magunk megismerésének tükrét, hogy lássuk fajtánkat sajátos mivoltában, hibáinkkal és jótulajdonságainkkal, bűneinkkel és erényeinkkel. Azért küldetett, hogy felemelje, felma-

gasztosítsa nemzetünket, tudatossá tegye magyar hivatását és rendeltetését ezen a földön.

— Ennek a hármasküldetésnek a szolgálata, ennek a hármasküldetésnek a teljesítése töltötte be egész életét, minden percét gyöttrő szenvedésekkel teli áldott életének. Ezt írja egy helyen: „Csak az boldog, aki teremt, s ennél fogva csak az, aki Istennek napszámosa.”

— Valóban Isten napszámosa volt. S az a kéz, amely fiatalon, vitézül kardot forgatott, majd tollat fogott — hogy 44 éven át többé ne tegye le —, az a kéz, amíg mozdulni tudott, valahogyan az egész nemzet számára a fáradhatatlan, a soha el nem pihenő munkát jelentette. „Az erő tettek után szomjadzik” — írta. Az ő titáni ereje is tettekre vágyott. A percmunkák üres tülekedései és civődásai felett olyan idegenül állt, mint égbe nyúló sziklacsúcs a lábánál terjengő mocsárvilág felett. Sohasem magát, mindig csak az egészet, mindig csak a nemzetet nézte. A cselekvés öröme, az alkotás vágya úgy izzott benne, mint még senki-ben ezen a magyar földön. Szelleme mindenre kiterjedt. Mindent átfogott, mindent magához ölelt, amiben alkotni, tenni-, javítani való akadt. Történelmünkben páratlan ez a soha el nem apadó dinamizmus, amely maga körül valósággal átforgatta, átalakította a magyar világot.

A miniszterelnök felelevenítette Széchenyi fontosabb alkotásait, jellemezte egyéniségét.

— Derékig benn állt az élet valóságában — folytatta —, az élet reális feladatait nézte. „Hasztalan munkát nem szoktam tenni — vallotta büszkén és joggal — és amit teszek, azt előre ki is szoktam kalkulálni”. „Annyit mondhatok, s ezt megdönthetetlen bizonyossággal igazolhatom — írja máshol —, hogy semmit sem tehettem rögtönzéseképpen, vagy pillanatnyi felhevülésből, hanem ellenkezőleg. Bár lelkesedésem néha az egekbe ragadott, minden lépésem, minden tettem előre kiszámított, messzeható tervek szüleménye volt”. „Én, hála Isten, akarni is tudok és azt is tudom, amit akarok”.

— Egyik barátjának ezt írta: „Mión a kaszinókat, a lóver-

senyeket és más eféléket tervezem, korántsem az a célom, hogy társasági kellemeiteket neveljem, előmozdítsam a lótenyésztést és így tovább — noha egyúttal kifejteti felette hasznos, de azért mégis csak mellékes tekintet —, hanem az a főcélom, hogy hazánk erői összpontosuljanak. Az ember ne mindig címe és állása, de mint ember, belbecse után latoltassék. A nemzet legnagyobb kincse: a kiképzett, előítélet nélküli értelem mindinkább növekedjék, s kellő helyére emeltessek, hogy felébredjen a közlélek és így erősebb legyen a haza”.

— Mert számára a legfőbb, a legmagasabb, a végső cél mégis és mindig csak az volt, fokozni a nemzet szellemi és erkölcsi értékeit, kifejleszteni sajátos nemzeti valónkat. „A közintelligencia az egyedüli valóságos erő — írja —, ennél nagyobb hatalom nincsen. S azt a lehető legnagyobb magasságra fejteni legszebb hazafiúi kötelességünk, mert ennél nagyobb jót nem tehetünk hazánknak”.

— Úgy érzem, emlékének nem áldozhatunk méltóbban, mint ha gondolatait és tanításait újból és újból felidézünk. Azokat is, vagy talán azokat elsősorban, amelyek megvalósítása még nem, vagy nem egészen sikerült.

— Mert mennyi mindent ajánlott, kért, sürgetett, ami ma éppen olyan időszerű és sürgős, mint volt az ő napjaiban. „Te azt gondold — írta —, belső és külső kereskedés javítaná sorsunkat. Én pedig azt hiszem, hogy birtokaink jobban felosztása, javított törvények, gazdasági rendszerünk jobb elrendezése, és jó hitel után következhet belső és külső kereskedés. Te azt gondold, előmenetelünk csak részben függ tőlünk”.

— Könnyű volna a gondolatok és tanítások sorát még tovább fűzni abból a kimeríthetetlen kincstárból, amit reánk hagyott. De akármennyit idéznénk is, alapja minden gondolatnak egy és ugyanaz. Rendíthetetlen hit az erkölcs és a szellem erejében. Rendíthetetlen hit a magyarság jövőjében. Ez mélyen vallásos világszemléletének tengelye. Ebből fakad

az a szeretet, segítségkész-ség, önfeláldozás, amely egész életén végigkísérte. Mert róla, az ő saját szavaival, valóban el lehet mondani, hogy hű volt, mint az anyai aggodalom, egyenesen cselekvő, mint a napsugár és tiszta szándékú, mint a tavaszi hajnal.

— A magyarság sorsáért sokszor gyötörték kétségek, aggodalmak, lázalmok, egészen az örületig. De lelke mélyén mindig élt a bizonyosság, hogy a bukkanók, amikbe aláhalnyatlunk, az éjszakák, amik ideig-óráig ránkborulnak, csak tűnő pillanatok a nemzet életében. Az ő szelleme tudta, hogy az éjszakák lidérces összevissza álmái után mindig megjön újra a rózsaszínű hajnal.

— A mi biztatásunkra, a mi megerősítésünkre írta ezt is: „A magyar faj újra és újra kimenekül a halál karjaiból és ismét lábra kapva, megint az élők közé álljon”.

— Erőben gyarapodva, lélekben szilárdan ma ismét viharban áll a magyar és európai hivatásának hűséges szolgálataiban újra áldozza vérért.

— Vitéz katonái távoli harc-tereken ezer halál veszélye között napról-napra, óráról-órára biznyságot adnak arról, hogy ez a nemzet élni akar és hogy méltó az életre, amelyért áldozatot is tud hozni, méltó arra a jobbra, arra a szebb jövőre, amelynek biztató ígérete — mint tiszta harangzó — át-hangzik a vihar zúgásán és amelynek megvalósítása rajtunk, ami elszánt akaratunkon fordul meg.

— Széchenyi útján, Széchenyit követve, merjen ez a nemzet nagy lenni, de legyen egyszerűszersmind bölcs is. Bizzék erejében, bizzák önmagában, — de sohase bízza el magát.

— S fohászodjunk Széchenyivel együtt a Gondviseléshez: „Adj nekünk, Uram Isten, tanácskozásra hidegvért, s önts állhatatos tüzet ereinkbe a végrehajtásra”.

Közellátásunk jövője

A mai rendkívüli viszonyok között, amikor nemcsak a nemzet egyeteme szempontjából, de az egyes polgárok életében is igen fontos szerepet töltenek be a közellátási kérdések, igen nagy figyelemre tarthat számot az új közellátási miniszter: Gyórfly-Bengyel Sándor rádióbeszéde, amelyben a magyar közvéleményt legközelebbi terveiről és a hazai közellátás helyzetéről tájékoztatta.

Mindenkinek megnyugvására szolgálhat a miniszternek az a kijelentése, hogy van annyi anyagkészletünk és élelmiszereink, hogy azokból nemzetünk minden tagja igazságos mértékben folyamatosan és fennakadás nélkül ellátható lesz. A háborúval járó fokozott anyagfogyasztás következtében egészen természetesen, hogy nincs minden közellátási cikk és anyag olyan bőséges készletben, mint volt béke idején. Ezért mutatkoztak bizonyos cikkekkel való ellátás terén átmeneti nehézségek a falvakban és városokban egyaránt. Hangsúlyozta azonban a miniszter, hogy ezeket a nehézségeket át akarja hidalni, s az esetleges anyag- és áruhiányokat minden rendelkezésére álló eszközzel el fogja hárítani.

Egészen természetes, hogy a közellátás terén első helyen áll az anyaországban lévő honvédség, miután a harcúterén küzdő katonáink élelmiszerét német szövetségeseink vállalja. Ugyancsak megkülönböztetett gondossággal kíván az új közellátási miniszter figyelemmel lenni a mezőgazdaság, a gyárpar és kisipar munkásaira, a terhes és szoptató anyákra, valamint a gyermekekre is. Ezenkívül a zavartalan nemzeti termelés érdekében gondoskodni fog arról is, hogy a kis- és nagyipari vállalatok egyaránt nyersanyag-szükségleteikhez — a meglévő készletek hányában — hozzájussanak.

Aggodalmra tehát nincs ok: a kormány minden irányban meg fogja tenni a szükséges intézkedéseket, hogy minden magyar ember ácsorgás és sorbanállás nélkül megkapja az életfenntartáshoz szükséges cikkeket. Mindenki meg kell értenie, hogy a mai viszonyok között takarékoskodnunk kell a rendelkezésünkre álló javakkal. Ezt a takarékoság ma elsőrendű hazafias kötelesség. S ha arra gondolunk, hogy derék honvédeink tavol az ország határaitól, nagy szövetségeseink oldalán életük kockáztatásával küzdenek a mindannyiunkat fenyegető bolsevizmus ellen, akkor beláthatjuk azt is, hogy a háttországban élő nemzetnek is meg kell tennie a maga kötelességét, s különösen a jobbmódú társadalmi osztályoknak igényeik egy részéről le kell mondaniok. A fényűzés és a pazarlás ma árusítás a nemzet legszembetűnőbb érdekei ellen, amelyet ellenkezik a hagyományos magyar szellemmel, amely mindenkor az egyszerűséget és a puritán életmódot kedvelte.

Jól véssé tehát mindenki az emlékezetébe új közellátási mi-

niszterünk figyelmeztetését: aki ma a közellátás szempontjából fontos élelmiszereket, vagy egyéb árukat felesleges mértékben felhalmoz, elrejt, vagy esetleg az egyes árucikkekben mutatkozó ideiglenes nehézségeket rosszindulatúan kiszínezve elhíreszteli és ezzel a nemzet lelki nyugalmát zavarja

meg, az súlyos bünt követ el a nemzet ellen, s büntetése nem fog elmaradni. Ezekre a kormány — amint eddig is tette — a törvény teljes szigorával fog lesújtani! Mindezekből tudomásul kell vennünk azt, hogy a magyar föld és a magyar ipar termel és termelni fog annyit, amennyire a nemzetnek igaz-

ságos elosztás mellett szüksége van. De a legnagyobb felelősséggel és önmérséklettel kell életünket a háború tartamaig berendeznünk, hogy a most folyó nagy világmérvőzében megvesszünk magunknak azt a helyet, amely bennünket a Duna-medencében méltán megillet.

Képviselőnk is megkapta a Nemzetvédelmi Keresztet

Szarvason még Felker József, Kiszelycsok János Kovácsik Károly kapták meg a díszes kitüntetést

A hivatalos lap f. hó 14-iki számában jelent meg azoknak a névsora, akiknek a Kormányzó Úr az újonnan alapított nemzetvédelmi keresztet első esetben adományozta. A nemzetvédelmi keresztet a nemzetnek az összeomlás után való újjáépítése érdekében tett önfeláldozó, különleges szolgálataikért adományozta az Államfő. Büszke örömmel tesszük közzé a hírt, hogy kerületünk országgyűlési képviselője, dr. vitéz Zerinváry Szilárd is azok között van, akik elsősorban kap-

ták meg ezt a történelmi jelentőségű magas kitüntetést. A maradéktalan hazafiúi kötelezettség teljesítés, a páratlan agilitással, idealizmussal folytatott értékes munkásság eme tetsőbb helyzetéről jött elismerése alkalomával meleg szeretettel köszöntjük dr. vitéz Zerinváry Szilárd képviselőnknek.

Kivüle még Felker József, Kiszelycsok János és Kovácsik Károly kapták meg e díszes kitüntetést a forradalmak alatt tanúsított hazafias magatartásuk elismerése és jutalmazására.

Remélhető-e a tengeri lényeges áremelkedése?

Az utolsó két heti piacon szórványosan már megjelent az új tengeri is, s természetesen igen borsos áron kelt el (mázsánként néha 20— P-ért). A tengeri árának megállapításával az a furcsa helyzet állott elő, hogy ez a bizony átalánosságban nélkülözhetetlen takarmány eltűnt a piacról, bizonyára, mert az eladók magasabb ár-megállapítást remélnek a jövőben. Nemcsak az eladók, de a vevők részéről is feszült érdeklődés kíséri az új áralakulást s mindkét részről bizonyos nyugtalanság tapasztalható. Nem lesz érdektelen talán, ha leközeljük pl. azt, hogy a tőzsde 1942 májusára a morzsolt ten-

gerit budapesti paritásában 23'80 P-ben jegyzi. Ma pedig kaphatunk 14—15 pengőt a csövesért. Tudjuk, hogy a tengeri csak 40 százalékos apad; nem valószínű tehát, hogy 13—14 pengőnél jobb ár elérhető lesz az idén. Nemzetgazdasági érdek pedig e takarmánymagnak a szegényebb és nem termelő réteghez eljuttatása is, mert hízlatni s ezzel zsírszükségletünket biztosítani csak így leszünk képesek. Nem tisztességes és hazafiatlan dolog a tengeri elrejtése, ill. visszatartása, de mint fentebb láttuk, nem is észszerű mert előfordulhat, hogy pár hónap múlva még kisebb lesz az ára mint most.

Véglegesen a Szarvasi Kisgazdák és Földmívelők Köréé lett a GISz

Ismeretes olvasóink előtt is már a helyi gazdatársadalomnak az a fáradságos tevékenysége, hogy a volt Gisz-féle épületkomplexum, amely eddig is hajlékot adott a körnek és a kapcsolatos egyesületeinek, véglegesen a Kisgazdák és Földmívelők Körének tulajdonába kerüljön. A gazdatársadalom az ingatlan megvételénél teherbíróképességének legvégső határáig elmenve sem tudta biztosítani a szükséges vételi tőkét, miglen dr. Ugrin László járási főszolgabíró és baiczai Beliczey Miklós vármegyénk főispánjának hathatós közreműködése révén jelentős kormányzati segítséggel és előnyös feltételű kölcsönrel végre a közelmúltban perktuálható volt az az ügylet, amely a Gisz-féle épületet véglegesen fenti kör tulajdonába jutatta. Az épülettel

egyidejűleg megkapta a kör az italmérési jogot is. Az eddigi munkánál, mint általában véve a kisgazdatársadalom érdekében folytatott tevékenységével vitéz Tepliczky János a kör elnöke, Békés vármegye törvényhatóságának tagja szerzett hervadhatatlan érdemeket.

Megszabadulván a Kisgazdák és Földmívelők Köré ettől a kínos bizonytalanságtól (bérlet), amely minden messzebbre néző tervet és elgondolást megakadályozott, komoly és nagy terveket sző különösen az italméréssel kapcsolatban. Szó van u. is arról, hogy a jelenlegi fodrász üzletet és bank-helyiséget is igénybeveszik e célra s egy hatalmas, nagy befogadóképességű polgári vendéglővel ajándékozzák meg majd Szarvas közönségét. Egyelőre peraze csak terv ez csu-

pán, azonban könnyen lehetséges, hogy már a közeljövőben a megvalósulás stádiumába jut. A különféle gazda érdekképviseleti szervek, körök, intézmények azonban már véglegesen itt kaptak helyet dicséretre a helyi kisgazdatársadalom szíves kitaratása és áldozatvállalásának.

Hirek

Istentiszteletek:

A szarvasi ág. h. ev. ó-templomban vasárnap délelőtt 10 órakor tót, délután 6 órakor magyar, az újtemplomban délelőtt 9 órakor magyar istentisztelet tartanak.

A szarvasi róm. kat. templomban vasárnap és ünnepnap fél 9 órakor csendes mise. 10 órakor szentbeszéd, nagymise. Délután 6 órakor ajátosság Hétköznap mise fél 8 órakor. Gyontatás misék előtt.

Szarvason református istentisztelet tartanak vasárnap délelőtt 10 órától az Arvaház disztermében.

MEGKONDULTAK

a mult héten ismét a harangok s a megpróbáltatások közepette is töretlenül Istenben bizó lélek hálattelt fohással, örömjongva száll a zúgó-búgó hangokon a magasságba, hogy hívő alázattal köszönetet mondjon a kegyért, mely a harangszót eredeti rendeltetésének újra visszaadta. Hosszú, végtelennek tetsző heteken át pusztulást, gyászt, bánatot jelentett és hirdetett harangozás, Istennek hála egyszer sem következményekkel telt tartalommal, mégis mégis milyen jóleső a tudat, hogy a reggel, délben, vagy alkonyatkor búgó harangozás már nem a közvetlen veszélyre int, hanem az Istennel való elmélyült társalgásra, magabizalomra, hálaadásra, imára hív megint bennünket.

Vajha udná a Mindenható, hogy e nemes hivatását soha többé ne kényszerüljön egyéb feladattal felcserélni, az emberi lélek meg több hittel, mélyebb, általánosabb szeretettel, türelemmel és békességgel teljék meg ön-boldogsága és az Isten dicsőségére.

— Uj tanárok a tanítónőképzőben. A helybeli Luther tanítónőképző intézetéhez két új tanerőt választottak. Az egyik Farsang Árpád a már Szarvason is igen e.önnyösen ismert zene-tanár, a másik dr. Hanzó Lajos, Hanzó Mihály nyug. tanítónk fia. Mindkét tanerő működése elé osztatlan bizalommal tekint mind az intézet felügyelőbizottsága, mind Szarvas egész társadalm.

— Losonczi István a Közlelési Hivatal államtitkára. A Kormányzó losonci Losonczi István Hajdú vármegye és Debrecen sz. kir. város főispánját ettől az állásától — buzgó szolgálatainak elismerése mellett — felmentette és a közlelésügyi tárca nélküli miniszternek alárendelt Országos Közlelési Hivatalhoz államtitkárrá kinevezte

— Halálozás. A magyarországi evangélikus egyháznak, Békéscsaba megyei városnak és Békés megyének oszlopos embere dőlt ki az élők sorából Szeberényi Lajos Zs. ev. főesperes, felsőházi tag elhalálozásával. Kiváló szellemi képességekkel áldotta meg Isten; nagy tudása, teológiai képzettsége, idegen nyelvekben való jártassága mindenképpen vezéri alásra hívta el és ő nösszu 57 esztendőre terjedő szolgálata alatt nagy tekintélyt szerzett Magának s a protestáns egyházi életnek külföldön is becsült és tisztelt vezéregyénisége lett. Dr. Szeberényi Lajos Zsigmond békéscsabai evangélikus lelkész, ny. esperes, a bécsi egyetem tiszteletbeli doktora, Békésvármegye felsőházi tagja és törvényhatóságának örökös tagja, életének 82. boldog házasságának 50-ik évében i. hó 23-án meghalt. Temetése ma délután 3 órakor lesz.

— Széchenyi emlékünnepe Szarvason. A Szarvasi Levente Egyesület szeptember hó 21-én, vasárnap ünnepélyt rendezett a legnagyobb magyar: gróf Széchenyi István születésének 150 éves évfordulója alkalmából. A Kossuth-téren megtartott ünnepélyen ott volt községünk színéjára, hogy megjelenésével hódoljon a nagy magyar emlékének. Az ünnepélyre — amely 12 órakor kezdődött — zászlóik alatt felvonultak az intézetek, iskolák és a leventék. Az ünnepély a Hiszekeggyel kezdődött, amelyet a levente-zenekar játszott el, amit követően Koszti György gimn. VIII. oszt. tanuló szavalta el Balázs Győző „Széchenyi” című költeményét, a tőle már megszokott hatásával. Ezután a Szarvasi Dalkar adott elő énekszámokat Rohoska Géza karnagy vezetésével. Majd Korim Kálmán gimn. vallásstanár mondotta el nemesveretű emlékbeszédét a legnagyobb magyarról, gróf Széchenyi Istvánról. Még a Szarvasi Dalkar szerepelt énekszámával, míg az emlékünnepe a zenekar által előadott Himnusszal ért véget.

— Délvidéki emlékérmét alapított a Kormányzó. Nagybányai vitéz Horthy Miklós Magyarország kormányzója a honvédelmi miniszter előterjesztésére emlékérmét alapított. Az emlékérmét az olyan mozgósított alakulatoknál kapják, amely katonai alakulat a mozgósítási állomás helyét elhagyta.

— Ujra szólnak a harangok. A területileg illetékes honvéd hadtest légvédelmi és légoltalmi parancsnoka járásunk területén a harangozási tilalmat további intézkedésig feloldotta.

— A hadbavonultak sorsáról a Vörös Kereszt Egylet ad felvilágosítást. A honvédelmi miniszter ezúton értesíti a Szovjet-Unió elleni háborúban résztvevők s az ott hősi halált haltak hozzátartozóit, hogy a hadbavonultak sorsa iránti érdeklődésükkel a Magyar Vörös Kereszt Egylethez (Budapest, VIII. Baross-utca 15), a hősi halált haltak anyakönyv vezetői ügyeiben pedig a honvédelmi minisztérium 22. osztályához (Budapest, V., Honvéd-utca 28—30) fordulhatnak. A hősi halottak hátramaradottjainak gondozása iránti kérelmeket a lakóhelyük szerint illetékes hadigondozó bizottságnál kell előterjeszteni. A hősi halottak hazaszállításával kapcsolatos kérelmeket a szállítási óriási nehézségeire való tekintettel még nem tudják elintézni, de egy kirendelt bizottság tanulmányozza az eshetőségeket.

— Súlyos baleset Szentandráson. Szerdán délután súlyos baleset érte vitéz Letenyi Jánost, a Szarvasi Takarékpénztár volt altszűjtő. Tengert szállított Szentandrásról Szarvasra, miközben loval eddig még ki nem derített ok miatt elragadták a kocsiját s az árokba fordították. Az arcán szenvedett súlyos zúzódásokat. Dr. Pálkás János orvos részesei tette első segélyben, majd a lakására szállították. Állapota — hír szerint — javulóban van.

— Cséplőgépezési tanfolyamok. A vonatkozó rendelkezések szerint a jövőben csak szakvizsgálóval rendelkező egyének folytatnak bérceplést. A Tiszántúli Mezőgazdasági Kamara rendezésében október 5-től kezdődően több tanfolyam lesz Szegeden a m. kir. állami felső ipariskolán (Kálvária-tér 5/6). Bővebbet a Kamaránál (Kecskemét, Rákóczy-út 17—19) vagy a M. kir. áll. Felsőipariskolánál.

— Száz pengő egy pár liba. Meg nem erősített hírek szerint az egyik szomszédos községben már 100 P-ért árusították páronként a kihízott libát, sőt akadtak e borsos ár mellett vevők is. Jól lenne, ha a hatóságok kissé leellenőriznék néha a baromfipiacokat is.

— Megszűnt az elsőtétítés. A honvédelmi miniszter legújabb rendelete értelmében járásunk kiesett abból a zónából amelyben az elsőtétítést, ha csökkentett formában, de továbbra is fenn kell tartani. A múlt héten már a közvilágosítás is a szokásos időpontig megvolt.

— Ügyvédi iroda áthelyezés. Dr. Gémes Szilárd ügyvédi irodáját II. ker. 50. sz. alá (Futúrával szemben) helyezte át. 293

— Másfélmillió leventét vizsgál meg évente az orvosok. A községi, kör- és iskolai orvosok többszáz ezer 12, 15 és 19 éves levente orvosi vizsgálatát végzik ezekben a napokban. A jövő évtől kezdve már a további évfolyamokra is kiterjed az orvosi ellenőrzés. Évenként hozzávetőlegesen 1.400.000 ifjú kerül orvosi vizsgálat alá. Ilyen tömegű orvosi ellenőrzés még nem volt Magyarországon. A leventeintézménynek ez a gondoskodása az egyén és a nemzet szempontjából egyaránt óriási jelentőségű. Az orvosi ellenőrzés a legáltalánosabb falvakba is eljut és így idejekorán sok olyan betegség felfedezhető, amely ellenőrzés hiányában később már maradandó eltávózathoz, sőt korai halálhoz is vezethet. A vizsgálatok adatait a leventéknél a fejlődési törzslapba jegyzik be.

— Ügyvédi hír. Dr. Kiss Elek ügyvédi irodáját II., dr. Mikolay István-utca 110. szám alatt megnyitotta.

— Lehet jelentkezni a textil átképző tanfolyamra. Az értelmiségi munkanélküliség ügyének kormánybiztosa rendeletet adott ki a textilgyári manipuláns és raktárvezetői átképző tanfolyam szervezéséről. A tanfolyam hat hónapig tart. A tanfolyamon résztvevők elméleti és gyakorlati kiképzésben részesülnek. A tanfolyamra 30 hallgatót vesznek fel, akik a tanfolyam ideje alatt 120 pengő segélyben részesülnek. A tanfolyamot sikerrel elvégzett hallgatókat alkalmazják a textil-

hulladékfeldolgozó gyárak, legalább 150 pengő havi fizetéssel. Jelentkezni szeptember hó 30-ig lehet az értelmiségi munkanélküliség kormánybiztosánál.

— Az őszi színházi események minden részletéről írásban és képből pontosan beszámol a Délbáb színházi lap legújabb száma. Magyar írók remek elbeszélései, gazdag filmrovat, divat, humor, rejtvenyek, tökéletes képes rádióműsor és rengeteg szebbnél szebb kép. Ez a Délbáb legújabb száma. A legszebb színházi lap egyben a legolcsóbb is, mert ára csak tizennyolc fillér.

— A természet boszorkányműködéséből. A tudományos intézetekből szinte naponta érkeznek érdekes hírek, amelyek újabb természeti titkokról rántják le a leplet. A legújabb megfigyelések szerint bizonyos lepkefajok csápjaik segítségével nemcsak tapintanak, hanem hallanak és szagolnak is és sokszor nagy távolságról értesíteni tudják egymást. Az állatvilág számos furcsaságáról közöl rendkívül érdekes cikket Tolnai Világlapja. Az aktuális cikkek egész sorát tartalmazza a kitűnő lap: „Észak Velenceje”, „Szentpétervár”, „A japánok, Kelet-Ázsia poroszai”, „Aden, az Indiai óceán kapuja”, „A hetedik világcsofoda városa”. A szórakoztató és ismeretterjesztő cikkek dús során, a legjobb magyar írók novelláin és a szokásos közkezdelt rovatokon kívül közel száz érdekes fényképet talál az olvasó a népszerű képeslapban. Tolnai Világlapja egy szám ára 20 fillér.

— Ingyenes németnyelvű tanfolyam. A müncheni Német Akadémia és a budapesti Német Tudományos Intézet védnöksége alatt működő németnyelvű tanfolyam indul meg városunkban október hó 10-én. A tanfolyam 3 hónapos heti 2 órában. Tandíj nincs. Beíratási díj 6 P. Külön tanfolyam kezdődik a továbbhaladók részére. Érdeklődni és jelentkezni lehet október 5-ig mindennap este 6 és 7 óra között a gimn. cserkészotthonban (földszint) Korim Kálmán gimn. tanárnál.

Négy középiskolát végzett, keresztény családból való fiút nyomdásztanulónak felvesz lapunk nyomdája.

— Az iskolás gyermekek oktatásának biztosítása. A rendkívüli idők és körülmények az anyaggazdálkodás terén takarékoskosságot követelnek. A rendelkezésre álló készletek helyes és igazságos felosztása megkívánja azt, hogy elsősorban azok igényei elégítsenek ki kik arra adott időben leginkább rá vannak utalva. Ez a helyzet a börtalpu lábelleniek szétosztásánál is figyelembe veendő. Ezidőszerint a legfontosabb probléma az iskolás gyermek lábellenivel való ellátása, mely nélkül a gyermekek iskolába járásuk zavartalanúsága nem biztosítható, ami pedig a gyermekek szellemi és iskolai fejlődésére hat ki, károsan. Elsősorban tehát ezidőszerint az iskolás gyermekek lábellenivel való ellátása nyomul előtérbe, a lakosság többi rétegének lábelleni igényeivel szemben. Minthogy pedig tudomásunk szerint lábelleniben a készlet igen csekély, ezért kérjük községünk lakosságát, hogy lehetőleg csak az iskolás gyermekek részére igényeljen lábellenit.

163/1941.

A szarvasi járás főszolgabírája

Hirdetmény.

A szarvasi járás főszolgabírája által elkobzott és gazdátalan jószágok (fegyverek, úrmértékek, stb.) árverését 1941. évi október hó 8-án, d. e. 9 órára a szarvasi járás főszolgabírói hivatalban tűzöm ki.

Az árverésen a fegyverekre csak előzetesen kiváltott és az árverés előtt felmutatott fegyvervásárlási engedély alapján lehet árverezni.

Az árverezett tárgyak a legtöbbet ígérőnek, készpénz fizetés ellenében a helyszínen átadatnak.

Szarvas, 1941 szeptember 22,

Dr. Szathmáry László s. k.
tb. főszolgabíró rb. bíró.

A Szarvasi Hitelszövetkezet

mint az O. K. H. tagja pénztintézet
4 és 1/2 százalékos
középlejártatú kötelezvény kölcsönöket, továbbá kisgazdák és mezőgazdasági munkások részére 6%-os kamatozású váltókölcsönöket folyósít.
Takarékbetéteket előnyösen kamatoztat és bármikor visszafizet. 292

Iskolakönyvek, füzetek
Írószerek, valamint az
összes iskolai cikkek
nagy raktára, a környék legelőnyösebb
bevásárlási forrása!

SZARVAS
Horthy Miklós út
Telefonszám 109

103
kat. hold föld
haszonbérbe kiadó.

Érdeklődni lehet
dr. Král Pál
ügyvédnél. 299

TANKÖNYVEK

(újak és használtak) raktárról azonnal vásárolhatók készpénzfizetéssel a

MÜLLER-KÖNYVKERESKEDÉSBEN

SPORT

Turul — KoTE II. 2:1 (1:0)

II. o. b. Kondoroson. Vezette: Szabó.

Kondoroson nagyon kevesen voltak kíváncsiak a Turul első és a KoTE második csapatának mérkőzésére. Mindkét részről csak a legvérmesebb szurkolókat láthattuk ott, amikor a játékvezető sípja jelt adott a kezdésre. A két csapat összeállítását a következő volt:

Turul: Székely — Sznagyik, Nagy — Kuhajda, Herczegh, Kerekes I — v. Csatai Takács, V, Bankó, Lapis, Kerekes II.

KoTE II: Komár — Nyemcsok, Varga — Pribela, Valach, Hudák — Hajdú, Gimesi, Sinka, Kósa, Janurik.

Már az első percek Turul-fölényt eredményeznek. Csatai úgy él fedezete mellett, ahogy akar, de a kapu előtt most sem tud boldogulni. Egyik pompás beadását Kerekes II ordító gólhelyzetből fölé lövi a 6. percben. A kondorosiai első támadásából — miután Sznagyik fölényeskedik — szöglet lesz, de szerencsére Hajdú kapu mögé ível. A 8. percben Herczegh szabadrúgást lő (cipőstől együtt ment el a labda), de az Valach kezéről vágódik ki a mezőnybe. Tiszta 11-es, de a játékvezető továbbot int. Tart a Turul fölénye, csak gól nem születik. Csatai szép beadását Bankó föléfeleli, utána szintén ő lő kapura, de Komár beenyúl a felső sarokra tartó bombába. Egymásután adódnak a kondorosi kapu előtt a gólhelyzetek, de a csatárok bosszantásig tehetetlenek. Végre a 28. perc gólt hoz: Takács—Lapis—Bankó a labda útja és az utóbbi lövése a lábak között utat talál a hálóba, 1:0. A gólt követően újabb ordító 11-est vétenek a KoTE-védők, de Szabó mégsem ítél büntetést. A 30. percben Kerekes II is megemberli magát és hatalmas bombát zúdít kapura, de Komár szerencsével véd. Pribela egy összecsapásnál megsérül és végleg kiáll. A félidő hátralévő részében is akad még sok helyzete a Turul-csatároknak, de közülük egy sem, aki még véletlenül is gólt tudjon lőni Komár kapujába.

A második félidő 1. percében Lapis kapásból hajszállal fölé bombáz. Gólt érdemlő lövés volt. A 4. percben Csatai a külső hálót találja el, egyik beadását pedig Bankó 2 méterről fölé lövi. A 10. emberrel játszó KoTE II egyenlített a 7. percben Szabó játékvezető és a Turul-hátvédek jóvoltából: Sinka 5 méteres lesben állva kapja a labdát és azt Sznagyik és Nagy díszkísérete és a kapuba ragadt Székely mellett lövi a hálóba: 1:1. Még az egyenlítés után sem talál magára a Turul, sőt még sokkal gyengébben játszik, mint az első félidőben: ceapnivalóan és kiábrándítóan rosszul. Csupán Herczegh, Kuhajda és Takács küzd és játszik, előbbi kettő egészen kiválóan. Egyes játékosok jóformán csak állnak a pályán és úgy látszik, nem is törődnek azzal, hogy mi lesz a mérkőzés eredménye, holott az még sorsdöntő fontosságú is lehet a bajnokság kimenetele

szempontjából. Az utolsó 15 percben egy bajnokságra való helyzetet hagy ki a csatársor és e csapatrészből is különösen Bankó, akinek egyébként sem megy a játék, de emellett nagyon is fogják. Már-már azt hiszik a szurkolók, hogy döntetlen marad az eredmény, amikor a 42. percben megszerzi a győzelmet jelentő gólt a Turul: Takácsot fellökik a kaputól 20 méterre, a megadott szabadrúgást Herczegh íveli a kondorosi kapu elé és Lapis pompás fejessel küldi a jobb felső sarokba a labdát: 2:1. A kondorosiaiak majdnem egyenlitenek az utolsó percben, de Székely kiejtett labdáját Nagy kivágja a mezőnybe.

Ilyen rosszul még talán soha sem játszott a Turul. Hogy az eredmény ilyen minimális arányú, nem jelenti azt, hogy a kondorosiaiak voltak jók, az csak a Turul roppant gyenge játékának „köszönhető”. Nem túlzás részünkről az a megállapítás, ha azt mondjuk, hogy ezt a csapatot 10 góllal kellett volna a Turulnak megvernie. És mégis nehezen lett kiizzadva a győzelem, amelynek a végén még örülni kellett és azzal megelégedettnek lenni.

A kapuban Székely bizonytalanodott; nem rajta múlt, hogy csak egy gólt kapott. A hátvédek rendszertelenül játszottak. A fedezetsorban Herczegh ismét csillogtatta tudását, mindvégig jól és meglepően lelkesen küzdött. Kuhajda szintén nagyszerűen látta el feladatát. Kerekes I szürke. A csatársor nagyon rossz volt. E sorból csupán Takács emelhető ki, legalább küzdött. Lapis edzés nélkül játszott; gólja pompás teljesítmény volt. Bankó — volt jobb. Vitéz Csatai és Kerekes II hanyatlóban vannak.

A KoTE II-t dicséret illeti lelkes és sportszerű játékáért. Komár szerencsés kapus. A két hátvéd: Varga és Nyemcsok rengeteg munkájukat végig jól végezték. A fedezetsor és csapat legjobbjai: Valach, Hudák is megélelt. A csatársorból senkisémet emelhető ki.

Szabó játékvezetőről ennyit: legjobb ha visszavonul és nem vesz többé bíró sípot szájába, mert azt sem tudja, mi fán terem a labdarúgás — vizsgázott játékvezető létére...

DEFE-KEFE

labdarúgó mérkőzés lesz f. hó 28-án, vasárnap délután 4 órai kezdettel a Horthy Miklóssporttelepen. A legutóbbi két mérkőzés közül az egyik a DEFE győzelmével, a másik eldöntetlenül végződött. Mint értesülünk, mindkét csapat a

legjobb felállításban veszi fel a küzdelmet, hogy nevéhez méltóan szerepeljen: A két csapat összeállítása a következő lesz: KEFE: Sárka — Majerik, Nagy — Pettendi II, Hadady, Peitendi I — Tóth, Bellus, Sebán, Kasnyik, Petényi. Tartelék: Kovács, Litavec, Bankó, Freuenhoffer. — DEFE: Dr. Csongrádi — Deme, dr. Buda — Kovács B., dr. Kővári, dr. Král — dr. Kugyela, Ruzicska, dr. Koltai, Zima, dr. Marozsi. A mérkőzést községünk egyik hivatásos bírójával vezeti.

Szarvas nagyközség elöljáróságától.
19794—1941. ikt. szám.

Verseny tárgyalási hirdetmény

Szarvas község elöljárósága a képviselőtestület 184—1941. kgy. számú határozata alapján a község tulajdonát képező Árpád szálloda, kávéház és étterem bérletére nyilvános versenytárgyalást hirdet.

A szálloda, kávéház és étterem a község tulajdonát képező butorzat és felszereléssel adatik bérbe.

A bérleti idő kezdete 1941. évi november hó 1 napja s tartama 6 év.

Részletes bérleti feltételek Szarvas község elöljáróságánál díjtalanul szerezhetők be.

Ajánlattevők ajánlatuk beadásával egyidejűleg 500 pengő készpénzt tartoznak a község pénztáránál bántépénz gyanánt letétbe helyezni s egyben elfogadható módon igazolni tartoznak azon tőke összegét is, mellyel rendelkeznek s melyet üzleti forgatókéként a bérleménybe befektetni szándékoznak.

Az 1939. évi IV. t.-c. szerint zsidónak tekintendő személyek a versenytárgyalásból ki vannak zárva s éppen ezért pályázók származásukat, illetve azon körülményt, hogy zsidónak nem tekintendő személyek ajánlatukhoz csatolandó okiratokkal igazolni tartoznak.

Felhívja az elöljáróság mindazokat, akik a bérletet elnyerni óhajtánák, hogy zárt írásbeli ajánlatukat, melyhez a bérleti feltételek egy ajánlattevők által aláírt példánya is csatolandó „Ajánlat Szarvas község tulajdonát képező Árpád szálloda és kávéház” bérletére külső felirattal legkésőbb f. évi október hó 8 napjának délelőtti 9 óráig Szarvas község iktatóhivatalába nyújtsák be.

Később beérkező s kellően fel nem szerelt ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Ajánlattevők ajánlataikkal a döntésig de legkésőbb az ajánlat beérkezésétől számított 30 napig kötelezettségben állanak.

A község fenntartja magának azon jogot, hogy a beadott ajánlatok felett szabadon dönthesse.

Szarvas, 1941. évi szeptember hó 10

ELŐLJÁRÓSÁG.

BÉRBEADÓ,

esetleg holt felszereléssel együtt, a mezőtúri határban 450 magyar hold birtok. Ebből 200 hold öntözésre van berendezve, 100 holdon bulgár kertészet folytatható. Értekezhetni előzetes értesítés mellett.

Osmitz Géza

tulajdonossal Mezőtúr Peres p. a. 298

**SZÉP ORION
MODERN STANDARD
SUPER TELEFUNKEN
1941-42. TÍPUSÚ RÁDIÓK
Sztrehovszkynál!**

Vétel—csere! Varrógépek, gyermekkocsik, csillárok, külföldi kerékpárok és grammofonlemezek nagy választékban! 300

APRÓHIRDETÉSEK

Nagyszénás királysági Érpardon gádorosi-út mellett 10 kishold szántó föld eladó. Érdeklődni lehet Szarvas, I., Arany János-utca 180—1. szám alatt. 261

4 hold föld eladó a Tóniszállás mellett. Érdeklődni lehet a vasútcai Janurik fűszerüzletben.

I. ker. 112 számú ház eladó. Az eladással dr. Král Pál ügyvéd van megbízva. 285

IV. ker. 545 számú ház újtelepen eladó. 283

Mikolay-örökösöknek Kákán 10 kat. hold földjük eladó. Érdeklődni lehehet dr. Rimely Ádám ügyvédnél, Szentesen. 294

III. ker. 160. szám alatt egy udvari lakás azonnalra kiadó. 296

9 hold csabacsüdi szántóingatlan és I. ker. 289. számú ház eladó. Az eladással dr. Csicsely és dr. Roszik ügyvédek irodája van megbízva. 301

Kerekek megvételre házat, öreg házaspár eltartásával. Cím a kiadóban. 297

V. külkerületben feles házsonbérbe kiadó 40 kisholdnyi jó föld, jó épületekkel dr. Keszt Armin szarvasi ügyvédnél. 303

Csizmadia segédet azonnal felveszek állandó munkára és ügyes fiut tanulóknak Korbely János csizmadia mester. Öszölő 100 Szarvas. 304

Kerekek azonnali beköltözésre 2 szobás lakást. Szántó csendőrtörzsőrmester. 305

Komoly üzletvezetőt keres kaucióval Novodonszki trafik. 306

Ügyes fiut tanoncnak felvesz Korbely Samu férjiszabó. (Postával szemben.) 307

Cipészsegédet állandó munkára felvesz Kun Pál cipész. Piac tér. (Árvaház mellett.) 308

Gumicsizma és hócsizma géppel való vulkanizálását vállalja Kun Pál cipész Piac tér. Árvaház mellett. 309

Egy szobás lakás bérbe, egy szobás lakás takarításért kiadó. Eladó olcsó tüzelőfa télire, körte és szilvafa I. Nagybetelehem u. 472, 310

Butorozott szoba kiadó. I. ker. Gróf Andrássy utca 151. 311

1 drb. köztenyésztésre engedélyezett yorksír kan eladó. III. 64 sz. alatt. 312

Egy jókarban lévő zongora olcsón eladó. III. ker. 3 szám alatt. 301

Nyomatványokat

szép ízléses kivitelben olcsó áron készít a

Müller-nyomda

Nyomatott Müller Károly könyvnyomdájában Szarvas, I. ker. 13,